

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Dariny Ličkovej a JUDr. Júlie Horskej v právnej veci žalobcu: **J. Š.**, D.K., u.D.X., IČO: X., zast. JUDr. F.F., advokátom so sídlom K. X., B., proti žalovaným: v 1./ rade **M. H.**, r.č. X., bytom O. X., D.K., v 2./ rade **M.H.**, r.č.X., bytom u.S.X., D.K., zastúpení JUDr. I.P., advokátom so sídlom H.n. X., D.K., o zaplatenie 431 557,40,- Sk s prísl. a zmluvnou pokutou, vedenom na Okresnom súde v Dolnom Kubíne pod sp. zn.: 1 Cb 154/98, na mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora SR proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. júna 2006, č.k.: 20 Cob 431/2005-432, takto

r o z h o d o l :

Napadnuté rozsudky Okresného súdu v Dolnom Kubíne z 2. novembra 2005, č.k.: 1 Cb 154/98-363 a Krajského súdu v Žiline z 28. júna 2006, č.k.: 20 Cob 431/2005-432 sa **z r u š u j ú** a vec sa **v r a c i a** Okresnému súdu v Dolnom Kubíne na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Dolnom Kubíne rozsudkom z 2. novembra 2005, č.k.: 1 Cb 154/98-363 žalobu zamietol a žalobcovi uložil uhradiť žalovaným v 1. a 2. rade trovy konania.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že žalobca si žalobou uplatnil právo na zaplatenie 431 557,40,- Sk s prísl. titulom vykonania prác na celkovej rekonštrukcii a prestavbe objektu, ktorého vlastníkmi sú žalovaní. Žalobca sa zaviazal vykonať dielo podľa projektovej dokumentácie s termínom ukončenia do 31. augusta 1995. Dielo však nebolo možné v stanovenom termíne ukončiť pričom došlo aj k čiastočnému rozšíreniu rozsahu diela. Z tohto dôvodu bol vypracovaný dodatok k zmluve o dielo, v ktorom sa upresnil rozsah prác a termín ukončenia.

Súd prvého stupňa dospel k názoru, že nedošlo k riadnemu ukončeniu prác na diele, dielo nebolo vykonané v dohodnutej kvalite, v dohodnutom rozsahu a dohodnutom termíne a cena za dielo nebola medzi účastníkmi konania dohodnutá spôsobom podľa dodatku k zmluve o dielo.

Súd prvého stupňa poukázal na závery znaleckého posudku, v ktorom znalkyňa uviedla, že niektoré vady resp. nekvalitne vykonané práce sú viditeľné aj toho času. Časť vád bola odstránená kupujúcim tejto nehnuteľnosti, ktorá bola práve pre vadnosť predávaná s výraznou zľavou. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 OSP a ich náhradu priznal úspešným účastníkom – žalovaným.

Krajský súd v Žiline rozhodol rozsudkom z 28. júna 2006, č.k.: 20 Cob 431/2005-432 o odvolaní žalobcu tak, že rozsudok prvostupňového súdu vo veci samej potvrdil, vo výroku o trovách prvostupňového konania ho zmenil tak, že zaviazal žalobcu nahradiť žalovaným trovy konania vo výške 120 502,- Sk. Zároveň rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že priznal ich náhradu žalovaným.

Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že žalobca žalobou uplatnil nárok na zaplatenie štyroch neuhradených faktúr (č. 57/96, č. 60/96, č. 67/96 a č. 75/96) príslušenstva a zmluvnej pokuty.

Zmluva o dielo uzatvorená 24. apríla 1995 a dodatok k zmluve o dielo tvorili jeden zmluvný celok, preto vyňatie uvedených štyroch faktúr nebol daný skutkový a ani právny základ, z ktorého dôvodu žalobcom uplatnený nárok na úhradu predmetných štyroch faktúr musel byť posudzovaný v kontexte kompletnosti celého plnenia žalobcom a musela byť vzatá do úvahy okolnosť celej ceny diela a sumy, ktorá ako cena diela bola už zaplatená žalovanými.

Odvolací súd konštatoval, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a u faktúr č. 57/96, č. 60/96, č. 67/96 a č. 75/96 nepreukázal, že došlo k dohode o cene účtovnej týmito faktúrami. Preukázaná bola dohoda o cene len k časti diela v sume 887 431,- Sk. Vzhľadom na správanie sa strán, keď práce na základe dodatku k zmluve o dielo boli vykonávané, žalovanými v 1. a 2. rade preberané a uhrádzané, absencia cenovej ponuky zo strany žalobcu nebola dôvodom pre konštatovanie neplatnosti dodatku k zmluve o dielo z titulu nedojednania ceny týchto prác. Za takéhoto stavu potom nastupoval postup podľa § 546 ods. 1 druhá veta Obch. zák., a to, že žalovaní v 1. a 2. rade boli povinní zaplatiť žalobcovi cenu, ktorá sa obvykle platí za porovnateľné dielo v čase uzatvorenia zmluvy – dodatku k zmluve o dielo za obdobných obchodných podmienok.

Zo znaleckého posudku č. 01/2004 vypracovaného Ing. M.B. vyplýva, že v cene znaleckého posudku nie sú zahrnuté práce, ktoré nebolo možné zamerať, na ktorých sa obe strany na miestnej obhliadke nedohodli. Žalobca odovzdal dielo žalovaným (ust. § 555 ods. 1 Obch. zák.), keď žalovaným ako objednávateľom umožnil nakladať s predmetom diela.

Žalovaní v súlade s ust. § 564 v spojení s ust. § 436 ods. 1 písm. c/ Obch. zák. si uplatnili z titulu vadnosti diela u žalobcu zľavu za vykonané dielo vo výške 650 000,- Sk. Závady a nedostatky boli oznámené žalovanými právnej zástupkyňi žalobcu 3. septembra 1996, a preto toto oznámenie je spojené s právnymi dôsledkami pre samotného žalobcu.

Žalobca nepreukázal bezvadnosť diela, a tým nevyvrátil uplatnenú námietku žalovanými o zľave z ceny diela pre jeho vadnosť vo výške 650 000,- Sk. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa v časti, ktorou bola žaloba zamietnutá potvrdil. V časti týkajúcej sa trov konania, rozsudok prvostupňového súdu podľa ust. § 220 OSP zmenil a priznal žalovaným ich náhradu vo výške 120 502,- Sk.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 OSP a priznal ich náhradu úspešným účastníkom t.j. žalovaným.

Proti rozsudku Okresného súdu v Dolnom Kubíne z 2. novembra 2005, č.k.: 1 Cb 154/98-363 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 28. júna 2006, č.k.: 20 Cob 431/2005-432 podal v zákonom stanovenej lehote Generálny prokurátor SR mimoriadne dovolanie a navrhol uvedené rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu v Dolnom Kubíne na ďalšie konanie.

Je názoru, že uvedenými rozhodnutiami súdov bol porušený zákon.

Žalobca so žalovanými v 1. a 2. rade uzatvoril zmluvu o dielo z 24. apríla 1995 o rekonštrukcii a prestavbe objektu nachádzajúceho sa na parc. č. 44/02 v k.ú. P.. Cena za dielo bola stanovená na 887 431,- Sk s DPH. Dodatok k zmluve o dielo bol uzatvorený 23. februára 1996, zmluvné strany sa nedohodli na cene o dielo.

Samotná zmluva o dielo a dodatok k nej mali rozdielny predmet, rozsah diela, ktorého sa týkali. Súdy oboch stupňov dospeli k záveru, že nejde o samostatné zmluvy. Krajský súd dôvodil, že žalobcov nárok bolo potrebné posudzovať komplexne s ohľadom na celé plnenie uskutočnené žalobcom a vysporiadať sa s otázkou obvyklosti celej ceny diela.

Záveru prvostupňového súdu o tom, že práce neboli riadne ukončené, dielo nebolo vykonané v dohodnutej kvalite, rozsahu a termíne a došlo k porušeniu § 554 ods. 1 Obch. zák., nemali oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom odvolací súd správne poukázal, že zhotoviteľ splnil svoju povinnosť vykonať dielo, keď žalovaným v 1. a 2. rade ako objednávateľom umožnil nakladať s predmetom diela (§ 555 Obch. zák.).

Krajský súd dospel k názoru, že žalovaní v 1. a 2. rade boli povinní zaplatiť cenu, ktorá sa obvykle platí za porovnateľné dielo v čase uzatvorenia zmluvy – dodatku k zmluve o dielo za obdobných obchodných podmienok.

Generálny prokurátor je názoru, že cena v dodatku z 23. februára 1996 bola určiteľná spôsobom špecifikovaným v druhej vete citovaného článku, prípadne vyplývala z predchádzajúceho postupu zmluvných strán.

Vôľa strán, keď zhotoviteľ práce vykonával a objednávateľ faktúry predchádzajúce dodatku k zmluve o dielo uhrádzal, svedčí o konkrétnom spôsobe platenia ceny diela po častiach vymedzených jednotlivými faktúrami. Tento spôsob platenia nebol spochybnený ani žalovanými. Závery súdu sú preto v rozpore s vykonaným dokazovaním.

V dôsledku týchto skutočností je konanie postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, zakladajúcim dôvodom na podanie mimoriadneho dovolania v zmysle § 243f ods. 1 písm. b/ OSP a rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci § 243f ods. 1 písm. c/ OSP.

I názor súdu o potrebnej aplikácii ust. § 546 ods. 1 druhá veta Obch. zák. a konštatovanie, že dodatok k zmluve o dielo je potrebné vykladať v kontexte pôvodnej zmluvy a následné skúmanie celkovej sumy doposiaľ uhradenej objednávateľmi zhotoviteľovi

a zisťovanie obvyklej ceny diela sú nedostatkami majúcimi za následok nesprávnosť rozhodnutia.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní namietol aj spôsob stanovenia obvyklej ceny diela. Keďže súd nemal správne zistenú obvyklú cenu porovnateľného diela, nemohol ani konštatovať, že nárok žalobcu je nedôvodný. Súd preniesol dôkazné bremeno o bezvadnosti diela na žalobcu, pričom žalovaní vzniesli túto námietku a bolo ich povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie vadnosti resp. bezvadnosti diela.

Žalovaní v 1. a 2. rade sa vyjadrili k mimoriadnemu dovolaniu a navrhli, aby dovolací súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol a priznal ich náhradu dovolacích trov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 OSP) po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané v lehote § 243g OSP, pristúpil k vecnému prejednaní mimoriadneho dovolania a dospel k názoru, že rozhodnutie súdu prvého i odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci - § 243f ods. 1 písm. c/ OSP, čím bol porušený zákon.

Dovolací súd konštatoval, že medzi účastníkmi došlo k uzatvoreniu Zmluvy o dielo dňa 24. apríla 1995, pričom predmetom tejto zmluvy bolo vykonanie stavebných prác, rekonštrukcia rodinného domu na penzión v P. podľa rozpočtovej prílohy č. 1. Cena za dielo (čl. IV Zmluvy o dielo) predstavovala sumu 887 431,- Sk vrátane DPH. Dňa 23. februára 1996 bol medzi účastníkmi konania uzatvorený Dodatok k zmluve o dielo, predmetom zhotovenia diela (čl. 2) bolo dokončenie stavebných a rekonštrukčných prác v P. č. 215, na ktoré bola uzatvorená Zmluva o dielo dňa 24. apríla 1995.

Prvostupňový súd dospel k názoru, že dodatok k Zmluve o dielo je neplatný z titulu nedojednávania ceny prác.

Odvolací súd dospel k názoru, že dodatok k Zmluve o dielo je platný, pričom mal súd prvého stupňa postupovať podľa § 546 ods. 1 druhá veta Obch. zák.

Súd prvého stupňa konštatoval, že došlo k porušeniu § 554 ods. 1 Obch. zákonníka, keďže práce neboli riadne ukončené, dielo nebolo vykonané v dohodnutej kvalite, rozsahu a termíne, pričom odvolací súd mal za preukázané, že zhotoviteľ splnil svoju povinnosť vykonať dielo, keď žalovaným v 1. a 2. rade umožnil ako objednávateľom nakladať s predmetom diela (§ 555 Obch. zák.).

V konaní na súde prvého stupňa ani v konaní pred odvolacím súdom teda nebolo predmetom dokazovania, či cena v dodatku z 23. februára 1996 bola určitá, resp. či cena za vykonané práce sa mala stanoviť ako cena, ktorá sa obvykle platí za porovnateľné dielo v čase uzatvorenia dodatku k zmluve o dielo za obdobných obchodných podmienok.

Podľa ust. § 127 ods. 1 OSP ak závisí rozhodnutie od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, ustanoví súd po vypočutí účastníkov znalca. Znalcovi môže súd uložiť, aby posudok spracoval písomne.

Prvostupňový súd nariadil znalecké dokazovanie na určenie hodnoty vykonaných prác na par. č. 44/02, k.ú. P., a to stavebných a rekonštrukčných prác rodinného domu na penzión v P., znalkyňou Ing. M.B.. Znalkyňa vypracovala znalecký posudok č. 01/2004, pričom v ňom uviedla, že cena vykonaných stavebných prác a dodávok prevedených na rodinnom dome v P. je 1 146 000,- Sk so 6% DPH. Uviedla, že v cene nie sú zahrnuté práce, ktoré nebolo možné zamerať, na ktorých sa obe strany na miestnej obhliadke nedohodli. Takto vypracovaný znalecký posudok, vrátane jeho doplnku č. 54/2005 je preukázateľne neúplný, keďže nevyjadruje celkovú cenu vykonaných prác žalobcom – zhotoviteľom.

Z takto vypracovaného znaleckého posudku však nemožno vyvodit' - stanoviť obvyklú cenu diela (§ 546 ods. 1 Obch. zák.).

Odvolací súd si bez dokazovania osvojil tvrdenie žalovaných o kolaudačných závadách a uplatnení zľavy vo výške 650 000,- Sk. Nezaoberal sa výškou uplatnenej zľavy t.j. ako dospeli žalovaní k tejto sume.

Dovolací súd na základe vyššie uvedeného konštatoval, že rozhodnutie súdu prvého stupňa i odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, a preto rozsudok Okresného súdu v Dolnom Kubíne z 2. novembra 2005, č.k.: 1 Cb 154/98-363 a rozsudok Krajského súdu v Žiline z 28. júna 2006, č.k.: 20 Cob 431/2005-432 podľa ust. § 243b ods. 1 zrušil a vec vrátil Okresnému súdu v Dolnom Kubíne na ďalšie konanie.

Bude preto úlohou súdu prvého stupňa, aby v novom konaní ustálil, keďže dodatok k Zmluve o dielo je platný, cenu za vykonané práce t.j. či cena v dodatku z 23. februára 1996 bola určiteľná, ale cena musí byť určená postupom podľa ust. § 546 ods. 1 Obch. zák., rovnako v novom konaní sa musí dôkaznými prostriedkami vysporiadať s tvrdením žalovaných o vadách diela a neposlednom rade s výškou uplatnenej zľavy zo strany žalovaných a následne vo veci rozhodnúť, a to aj o trovách dovolacieho konania (§ 243b ods. 4 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 7. februára 2008

**JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: